

Disputationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Quibus Univerſa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 1. Præmittuntur aliqua de subsistentia, siue hypostati, supposito,
& persona.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

nomen, Persona, secundum rationem est commune tribus personis diuinis. Hucusque D. Thom. cuius doctrina sequentibus sectionibus explicabitur.

SECTIO I.

Præmittuntur aliqua de substantia sua, hypostasi, supposito, & persona.

1. Substantia differt aliquare-nus à natu-
ra.

YPOSTASIS, siue substantia, sumitur hoc loco non pro natura ipsa & essentia, vel etiam pro solo supposito, quo utroque sensu sumpta fuit olim non raro à S. Patribus & Conci. vt pluribus adductis eorum testim. probat Didacus Ruis disp. 31. sect. 3. & 4. Sed strictè, prout nunc sumitur à Theologis, pro eo quod subsistens aut suppositum addit supra rem vel naturam quæ subsistit. Cum enim ex mysteriis Trinitatis & Incarnationis habeamus aliquam esse differentiam inter naturam & suppositum: siquidem Verbum assumpsit naturam humanam, & non assumpsit suppositum humanum: & in Trinitate sunt tres Personæ, seu tria supposita realiter distincta, cum tamen vnica sit natura: neque communicatur suppositum quæ suppositum, quando communicatur natura: Cum, inquam, habeamus aliquam esse differentiam inter suppositum & naturam, & suppositum addere aliquid supra naturam, id est, non esse naturam simpliciter: placuit Theologis restringere vocem hypostasis ad significandum illud, quod suppositum addit supra naturam simpliciter. Quid autem illud sit non conuenit inter Theologos.

2. Substantia non est negatio dependentiæ.

Sunt enim qui existimant hypostasim siue substantiam nihil addere naturæ substantiali aut rei subsistenti, præter negationem actualis & aptitudinalis dependentiæ ab alio supposito: ita nimirum vt talis natura neque dependeat actu, neque naturaliter apta sit dependere ab alio supposito. Quæ opinio est Scoti in tertio disto. 1. qu. 1. §. *Ideo propter istum*: Et disto. 6. qu. 1. Sed merito reijcitur, communiter: primò quia natura diuina sumptæ præcisè à proprietatibus, neque actu pendet, neque naturaliter est apta pendere ab alio supposito: & tamen vt sit præcisè non est subsistens, sed subsistit per tres proprietates hypostaticas Patris, Filij, & Spiritus sancti. Secundò, hypostases illæ diuinæ non sunt negationes, sed aliquid posituum. Atque personæ diuinæ constituerentur in suo esse substantiali & proprio per negationes, id est, per non ens: distinguerenturque realiter ab inuicem sola negatione, adeoque per illam intrinsecè constituerentur. Vnumquodque enim distinguitur realiter ab alio, per id quod est. Et quod constituit rem in suo esse, distinguit

illam à qualibet alia. Ac vice versa, quod distinguit formaliter, constituit: quia vnusquodque eodem formaliter quo est ens, est vnum, id est indiuisum in se, & diuisum seu distinctum à quolibet alio. Item, sequeretur mysterium Trinitatis addere tantum essentia diuinæ tres negationes: & verbum diuinum terminare naturam humanam sola negatione, ac negationem esse terminum formalem vnionis hypostaticæ: quæ omnia sunt falsa & absurda. Tertio, illa opinio reddit vanas & ridiculas definitiones Conciliorum affirmantium verbum assumpsisse naturam, non personam. Sensus enim esset, Verbum vniuisse sibi naturam, non relinquendo illam non vnitam. De quo quis sanus dubitet? Itaque substantia, siue creata, siue increata, non consistit in prædicta negatione.

Alij secundo dicunt suppositum compleri per existentiam, ita vt substantia formaliter non sit aliud, quam existentia rei quæ subsistit. Ita sentit Capreolus in 3. disto. 5. qu. 3. art. 3. ad argumenta contra secundam conclusionem. §. *Ex quibus apparet*. Sed hæc sententia non minus quam præcedens, reijcienda est. Nam humanitas assumpta à Verbo, habet propriam & naturalem existentiam: & tamen non habet propriam & naturalem substantiam seu personalitatem. Ergo substantia non est sola existentia rei quæ subsistit. Minor est de fide. Maiorem autem suppono esse euidenter ex Metaphysica: quia existere formaliter nihil aliud est, quam esse actu in rerum natura: Ergo existentia rei nihil est aliud, quam res ipsa proût est actu in rerum natura. Est autem actu per seipsam formaliter. Neque potest existere, & non esse ipsamet actu secundum se. Neque etiam potest existere formaliter per aliud à se distinctum: quia quidquid aliud ponatur, nisi ponatur ipsamet, & sit actu; non existit. Si autem ponitur ipsamet, & est actu in rerum natura; id est formaliter & præcisè, ac primò existit, quia ipsamet actu est. Quare humanitas Christi non existit formaliter per hypostasim Verbi, sed per seipsam vt actu posita in rerum natura, & habentem propriam entitatem actualem distinctam ab hypostasi Verbi.

Substantia non est ipsa reiecta sententia.

Alij tertio volunt suppositum compleri per existentiam, & characteristics proprietates accidentarias. Ita Iauel. 7. Metaph. qu. 17. Sed hæc sententia, quod attinet ad existentiam, refutatur eodem argumento, quo præcedens. Quoad vero proprietates accidentarias, refellitur primò, quia suppositum est substantia vltimò completa in esse substantiali. Ergo substantia; per quam vltimò completur in esse substantiali; non est

Neque existentia & characteristics proprietates.

accidens, aut accidentia. Impossibile enim est substantiam compleri formaliter in esse suo substantiali per accidentia. Secundò, Christus habebat existentiam naturalem, & omnes características proprietates accidentales: quarum nullam Christo defuisse affirmat Concilium Lateranense sub Martino. 1. can. 5. & 9. & sexta Synodus generalis act. 4. Et tamen Christus non habebat substantiam naturalem. Ergo substantia non est formaliter existentia, & características proprietates accidentales. Tertio, in personis diuinis nullæ sunt características proprietates accidentales: & tamen est vera ratio suppositi, & personæ. Ergo proprietates illæ características non sunt de ratione suppositi.

Alij quarto, vt Caiet. 3. p. q. 4. art. 2. docent complementum suppositi esse mediam quandam entitatem inter naturam, & existentiam. Sed non explicant, neque explicare possunt, quanam sit illa entitas media. Et male supponunt existentiam naturæ distingui à natura, quod necessarium est, vt illa entitas possit esse media inter naturam, & existentiam.

Neque totalitas naturalis substantialis.

Alij quinto dicunt substantiam nihil aliud esse, quam totalitatem naturæ substantialis indiuiduæ: ita vt subsistere nihil sit aliud, quam esse substantiam indiuiduam totam: & quando definitur subsistens esse *Ens per se*, illud *per se*, significet triplicem perfectionem oppositam triplici modo essendi in alio: nempe vel tanquam in inferiori, sicut genus est in speciebus, & species in indiuiduis: vel secundò, tanquam in subiecto, sicut accidens est in substantia: vel tertio, vel in toto, sicut anima est in homine, & materia & forma sunt in composito, seu corpore naturali. Primus modus essendi in alio excluditur hac particula definitionis, *Prima*, id est, indiuidua, & singularis. Secundus excluditur voce *Substantia*. Tertius voce *Tota*. Quam sententiam recens accurate in statam à Thoma in lib. de hypostasi, persona, quæ post hæc scripta venit in manus meas, subus respicimus, & resurabimus in tractatu de Incarn. disp. 7. se. 2. & 3. Interea verò ex dicendis paulò post nū. 7. & sequentibus patet esse reijciendam.

Neque creatio creatura.

Alij sexto affirmant substantiam in rebus creatis, non pendens à subiecto, esse ipsammet actionem creatiuam, per quam fiunt ex nihilo: quia per illam res creata constituitur sufficienter independens à subiecto. Sed contra: Primò, materia & anima rationalis Christi Domini existunt per veram creationem independens à subiecto ex quo educantur, & tamen non subsistunt per illam: sed loco propria substantiæ terminantur à Verbo hypostaticè. Ergo creatio non est formaliter ipsarum substantia. Secundò, creatio non est in se creata, sed est ipsamet visus creantis, vt se exercens circa rem, quam producit ex nihilo, vt suppono ex dicendis alibi,

& ex doctrina D. Thomæ 1. p. q. 25. a. 1. ad. 2. & 3. Res autem creata non subsistunt formaliter per aliquid extrinsecum, & neque ipsis identificatum, neque physicè-vnitum. Ergo creatio non est illarum substantia. Tertio, creatio constituit quidem, in genere causa efficientis, rem creatam independens à subiecto: sed non formaliter: & ad conceptum substantiæ non sufficit rem existere independens à subiecto: sed debet etiam existere, independens ab alio, vt supposito, esseque vltimò terminata secundum existentiam substantialem. Qua de causa materia, & anima rationalis in Christo non subsistunt per se, quia pendunt à supposito diuino, ab illoque terminantur hypostaticè.

Vera, & communior sententia est, substantiam esse complementum existentie naturæ substantialis aptæ naturaliter stare per se, & modum essendi per se realem, & positium oppositum modo essendi in alio, sine vt supposito terminatè hypostaticè, quo pacto humana Christi natura est in Verbo, sine vt subiecto sustentantè, quæ motus est proprius accidentium, & formarum materialium. Ita vt ex illo duplex sequatur incommunicabilitas. Vna, per quam persona, vel quælibet alia res subsistens communicatur alteri tanquam suppositanti, & terminanti hypostaticè. Res, inquam, subsistens, vt talis, & in sensu composito: nam in sensu diuino non repugnat naturam, aut rem quæ subsistit, communicari alteri supposito: sicut natura Patris comunicatur Filio, & Spiritui sancto: sed Pater, quæ pater, est incommunicabilis alteri supposito. Alia est, qua excluditur communicatio rei subsistentis alteri, vt subiecto sustentanti: sicut accidentia, tam spiritualia, quam materialia communicantur subiectis: & forme substantiales materiales communicantur materiæ, ex qua educuntur, & à qua sustentantur.

Itaque sicut accidentia, & forme materiales habent pro naturali complemento suæ existentie modum existendi in alio, sine quo naturaliter existere non possunt, defectu naturalis sufficientie ad standum vi propria, & per se, id est, non in alio vt sustentante: sic ex opposito res, quæ subsistunt, habent pro naturali complemento suæ existentie modum essendi per se, id est, standi vi propria per vsum suæ naturalis sufficientie non indigentis adminiculo subiecti, aut sustentantis, vel alterius suppositantis, & terminantis hypostaticè, imò etiam incapacis illius in sensu composito. Ac sicut in hæc est vltimus terminus, & vltimum complementum accidentium, & formarum materialium, secundum existentiam, id est, illis necessarium, vt connaturali modo existant: sic modus ille essendi per se est vltimus terminus existentie, & complementum vltimum secundum existentiam earum rerum, quæ subsistunt, planè illis necessarium, vt existant connaturali modo. Hunc esse verum conceptum substantie probatur, cum ex

refutatione omnium aliarum opinionum, tunc ex ipsa explicatione iam tradita, quæ per se probabilis, & acceptabilis est. Et confirmari potest auctoritate sanctorum Patrum qui simili modo rationem propriam subsistentiæ describunt: vt Cyril. Alexand. & Anastas. Patriarcha Theopolitanus in compendiarie explicatione fidei, quæ vtrique inscribitur, inter principium, & medium, quando dicunt subsistentiam in concreto sumptam pro se subsistente, vt solet accipi à Patribus, & Conciliis antiquis, esse rem, quæ per se est, neque altero indiget ad hoc vt ipsa subsistat: sed nimirum ratione suæ perfectionis, & sufficientiæ naturalis id habet. Et Boët. lib. de duabus naturis, vbi de Deo sic loquitur: *Est hypostasis, id est substantia: subsistens enim nullo indigens.* Et VII. Synodus generalis act. 6. tom. 3. post medium ait naturam per se existentem esse illam, quæ non indiget altera vt subsistat.

8. Eff. d. s. for. val. Subst. n. t. u.

Vt autem melius declaretur, natura subsistentiæ, quaritur primò, quis sit veluti effectus formalis substantiæ: siue quid habeat natura per modum subsistentiæ, quod per se simpliciter non habet? Respondeo naturam habere formaliter per subsistentiam, vt sit vltimò completa secundum existentiam, modo illi necessario ad existentiam connaturaliter, qui modus est existere per se; modo supra dicto, vtque sic constituta in esse suppositi, non communicati, neque communicabilis alteri, vt sustentanti, aut alteri hypostasi. Ita vt impossibile sit hoc totum vltèrius terminari hypostaticè, quamuis natura præcisè sumpta possit simul alia hypostasi terminari, sicut natura diuina terminatur simul tribus hypostasis Patris, Filij, & Spiritus sancti: sed non constitutum ex natura, & paternitate, aut ex alia hypostasi. De qua incommunicabilitate plura dicemus sect. 4. num. 34.

In hanc doctrinam consentiunt plerique Recentiorum, quorum tamen nonnulli addunt subsistentiam tribuere formaliter aliam incommunicabilitatem, siue excludere aliam communicationem actualem aut aptitudinalem. Aunt enim repugnare subsistentiæ, vt id quod subsistit, sit in alio, non modò, vt in subiecto sustentante, aut supposito terminante hypostaticè, sed etiam, vt in toto, cuius sit pars. Ratio est, quia subsistens est idem quod suppositum. Esse autem suppositum est esse vltimò conclusum in seipso, & esse per se seorsim: quod autem est in alio tanquam in toto, non est conclusum in seipso, sed concluditur toto: neque existit per se seorsim, sed existit in alio, estque ens ens, & ens in alio. Ex quo inferunt materiam, & animam rationalem, non subsistere in composito. Extra compositum verò fatentur aliqui animam rationalem subsistere: alij negant: eò quòd naturaliter est apta existere in toto, & communicari materiæ. Inferunt etiam nullas partes integrantes totius corporei subsistere: neque heterogeneas, vt caput, col-

lum, pectus, brachia, pedes: neque etiam homogeneas, vt partes aquæ Oceani, partes terræ, partes montis, &c.

Sed hæc opinio non placet. Primò, quia ad verum & perfectum conceptum subsistentiæ, puro sufficere concipere modum posituum essendi per se, id est, si propria sufficientiæ, incommunicabiliter alteri, siue vt sustentanti, siue vt terminanti hypostaticè. Secundò, quia ex illa opinione sequeretur Verbum diuinum vnitum humanitati non subsistere quia est in Christo vt in toto, constitutum ex Verbo & ex humanitate. Neque satisfacit quod aliqui respondent, Verbum subsistere nihilominus, quia non perficitur ab humanitate, aut ab illo toto in quo est. Quamuis enim non perficiatur; non minùs tamen est in Christo, neque minùs communicatur humanitati. Quare si repugnat subsistere, & communicari alteri vt toti; repugnat Verbum diuinum subsistere, & simul Christum constituere, est que in illo vt in toto. Et manifestum est rationem ab aduersariis allatam in confirmationem suæ sententiæ, æquè de Verbo concludere, ac de aliis: & non fundari in eo, quòd id quod existit in alio vt in toto, perficiatur vel non perficiatur ab illo. Sed in eo, quòd non sit conclusum in seipso, neque per se seorsim existat, quod de Verbo existente in Christo æquè verum est.

Refutatio alie sententia.

Quod verò addit Trichan. lib. de hypostasi, cap. 67. Verbum subsistere in Christo, quia retinet suam totalitatem: & non esse partem, quia non est in aliquo perfectiori se, neque perficitur per accessum humanitatis, sed illam infinite perficit, refutabitur alibi fusiùs in tract. de Incarn. disp. 7. sect. 3. vbi ostendemus, responsum illam restringere voces Totius, & Partis, ad placitum & sine sufficienti fundamento auctoritatis vel rationis. Aliunde verò manifestum esse id quod componitur cum altero, realiter & adæquatè distincto esse partem compositi: & ex utroque totum quoddam constitui, quod non est vnum totum ex illis componentibus: sicut Christus non est solum Verbum, aut sola humanitas: tamque verè dici posse Verbum esse partem Christi: quam verè dicitur Verbum componere Christum: neque magis debere Verbum dici, vt dicatur esse pars, quam vt dicatur componere Christum, quem admodum affirmant Conci. Lateranense sub Martino I. can. 8. & Synodus V. generalis can. 4. Et denique, iuxta doctrinam Typhani, naturam ipsam diuinam fore personam: & non esse in Deo tres personas, sed vnicam: quia natura diuina non perficitur per hypostases, seu proprietates relatiuas, siue que amittit suam totalitatem in Patre, Filio & Spiritu sancto: iuxta illius Auctoris doctrinam pluribus locis. Neque melius est quod alij respondent, Verbum ita esse in Christo, vt ab eo non comprehendatur, sed infinite illi super-

mineat: sicut, inquit, anima rationalis supereminet corpori, quia mens est. Licet enim Verbum non comprehendatur ab humanitate quoad actuale diffusionem suam immensitatis, neque quoad virtualem amplitudinem suam vnibilitatis & virtutis terminandi naturam alienam, quae virtus infinita est, & non exhauritur capacitate finita humanitatis: tamen Verbum, etiam prout componit cum humanitate, & inhereditur in constitutionem totius Christi, subsistens est: alioqui compositum illud non esset subsistens neque persona. Vt sic autem includitur in toto: quia quicquid componit aliud, in quantum componit, est intrinsecè & formaliter in illo quod componit. Ergo falsum est repugnare conceptui subsistentiae, ut id quod subsistit, sit in alio tanquam in toto.

10.
Anima
rationalis
subsistit.

Tertio, opinio supra dicta repugnat aperte D. Thomae 1. p. q. 75. art. 2. ubi expressè docet animam rationalem in corpore esse per se subsistentem: secus autem animas brutorum, ut addit art. 3. Nimirum quia animae brutorum subiecto egrediuntur sustentante, & pendent in existendo à materia ex qua educuntur. Anima vero rationalis non pendet à materia cui inhareat, neque est in corpore ut sustentante, sed vi propria stat, aequè ac quando separatur à corpore. Ob eandemque causam materia prima subsistit naturaliter, sive quando est pars compositi, seu corporis naturalis: sive etiam si existeret separata. Et confirmatur, quia corpus & anima Christi fuerunt per se proximè & immediatè vnita Verbo diuino hypostaticè: ideoque manserunt vnita in triduo mortis Christi. Ergo sunt capacia propriae & naturalis subsistentiae, cuius loco fuerunt apta obedientialiter accipere diuinam. Nihil enim est aptum per se proximè & formaliter terminari hypostasi Verbi, nisi quod est aptum subsistere per se, ac loco propriae subsistentiae alienam accipere. Alioqui cum non possent accidentia terminari hypostaticè? Eodem argumento probatur in quinem subsistere, & alios humores corporis humani, qui fuerunt in Christo assumpti hypostaticè: & partes integrantes, ut Caput, brachia, pedes, quae si fuissent abscissa à corpore Christi, parè si capitis mutatione, occisus fuisset, mansissent aequè vnita Verbo, ac sanguis à corpore separatus. Idemque dico de partibus heterogeneis vel homogeneis aliorum corporum. Et quidem nemo negat partes terrae, vel aquae subsistere post diuisionem: diuiso autem, vel pura in partem conuinationis, non dat illis formaliter modum positionis essendi per se.

Dices si in homine corpus & anima rationalis subsistunt singillatim, & aliae partes supra dictae: ergo in homine sunt plures subsistentiae. Ergo & plures hypostases, & plures suppositalitates, & plures

personalitates. Haec enim omnia nomina in homine pro eodem supponunt. Ac proinde essent in homine plura supposita partialia, & plures personae partiales: quod est absurdum & inauditum. Confirmatur quia ex Mactandorum Patrum, hypostasis siue subsistentia significat idem quod suppositum, aut persona si loquamur de suppositis intellectualibus. A Scholasticis vero, distinctionis gratia, sumitur pro eo quod suppositum aut persona adicit supra naturam simpliciter: estque idem quod suppositalitas aut personalitas, seu ratio propria & complementum suppositi aut personae. Ergo vbicumque sunt plures subsistentiae, sunt plures suppositalitates aut personalitates.

Respondeo esse quidem plures subsistentias & hypostases partiales: sed non propterea debere dici esse plures suppositalitates aut personalitates. Ratio est quia sicut nomen suppositi, & personae, est nomen totius: ita nomen suppositalitates, aut personalitatis est nomen subsistentiae totius, & non partis dumtaxat. Quare ubi non sunt plura supposita, aut plures personae, non sunt plures suppositalitates, aut personalitates, licet sint plures subsistentiae, & plures partes subsistentes: quia nomen subsistentiae & subsistentis abstractè à toto vel à parte. Sicut tamen anima & corpus non possunt dici plures honores partiales: quia homo est nomen totius: ita neque dici possunt plura supposita, aut plures personae partiales: quia haec nomina sunt aequè imposita ad significandum totum indiuisibiliter, & non partes seorsim.

Ad confirmationem Respondendum est Theologos illos loqui de subsistentia totius substantialis, seu de complemento naturae substantialis perfectae: non autem de conceptu generalissimo subsistentiae, cuius natura ita ita fuit ab antiquis Theologis explicata, ut non potuerit aliquid lucis accipere à Recentioribus accuratissimis, qui hac in parte nobiscum sentiunt, & nominatim Suarez. disp. 34. Metaph. sect. 5. num. 7. & sequent. & tom. 1. in 3. p. disp. 14.

Instabis quia si anima rationalis in homine per se subsistit, & materia similiter: plus est subsistentiae in homine, quam in brutis, & in aliis compositis substantialibus, quorum formae materiales non subsistunt. Respondeo ita esse: sed nihilominus subsistentiam materiam sufficere in istis ut totum compositum subsistat, id est, per se existat, ex parte materiae, neque indigeat alio ut sustentante per modum subiecti.

Quaeritur secundò quomodo differant hypostasis siue subsistentia, suppositalitas, & personalitas: & consequenter quomodo differant, subsistens, suppositum & persona? Respondeo differre ut superius ab inferiori, id est, communius à minus communi. Nam omnis personali-

SECTIO II.

Per quid formaliter persona divina constituatur in ratione personae?

Quod in Deo sit vera & propria ratio personae, fides & ratio naturalis docent. Primum enim licet personae vox non exprimitur in sacris literis: res tamen ipsa exprimitur, quam Concilia, & sancti Patres, & Ecclesia uniuersa, voce illa declarant. Lactan. cap. 1. & 2. de sum. Trinit. Toletan. XI. in Confess. fidei, Hispanense secundum can. 13. Athana. in symbolo: Hic lib. 3. de Trinitate non longe à hinc, & in Laui siue introitu in Psalm. primum, initio: Hieronym. epist. 57. Augustin. lib. 7. de Trinit. cap. 4. circa medium, Fulgent. lib. de fide ad Petrum cap. 1. Ecclesia denique Latina uniuersa sic canit in Praefatione Missae de sanctissima Trinitate: *In essentia unitas, & in personis proprietates, & in Maiestate adoremur aequalitas.* Ratio quoque naturalis id aperte docet, abstrahendo tamen ab unitate vel pluralitate personarum, quae pluralitas in diuinis naturaliter nobis nota est. Etenim persona nihil est aliud, quam naturae intellectualis substantia individua completa, & ultimo terminata secundum existentiam, siue incommuniabilis alteri ut terminanti existentia, & ut subsistenti aut sustentanti: vel ut alij loquuntur, per se subsistens incommunicabiliter, modo scilicet superiori sectione explicato. Atqui Deum talem esse naturaliter notum est: quia necesse est omnem rem existentem habere vltimum terminum & modum suae existentiae, si existat connaturali modo: ut de diuina natura sentire oportet: neque enim potest à statu sibi connaturali abduci aut impediri: Hic autem terminus in natura substantiali est subsistentia siue hypostasis, & in natura intellectuali personae appellatur, ut supra dictum est. Est quoque naturaliter euidens, naturam diuinam non egeri, aut esse in alio ut in seculo sustentante, vel alio quopiam terminanti hypostaticè, quam propria hypostasi, siue vno, siue multiplici.

His praemissis Respondeo, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum constitui formaliter in ratione personae, non per communem subsistentiam naturae, quae nulla est, sed per tres relationes realiter distinctas paternitatis, filiationis, & spirationis passivae: quibus quarta relatio, spiratio videlicet actiua, communis Patri & Filio, non est annumeranda.

Prima pars est Aletensis, Bonauent. Ricardi, & aliorum veterum Scholastic. quos citant & sequuntur V. G. s. p. disput. 125. cap. 3. Valent. disput. 2. qu. 13. par. 3. colum. 3. Becan. cap. 3. q. 9. & alij Recentiores. Probatur, quia de fide est tres esse personas diuinas, & non plures, neque pauciores. Ergo sunt tres subsistentiae seu per-

In Deo est vera & propria ratio personae.

Relationes constituit formaliter in esse personae.

Quomodo differunt subsistens, suppositum & persona? tas est supposititas: & omnis supposititas est hypostasis siue subsistentia: sed non vice versa. Sicut omnis homo est animal, & omne animal est viuens: sed non vice versa. Itaque latius patet, subsistentia, quam supposititas: & supposititas latius patet, quam personitas. Quia subsistentia abstrahit à modo essendi per se, totius vel partis: neque amplius habet in suo conceptu quam est, per se, id est, vi propriae sufficientiae, incommunicabiliter alteri, siue ut subiecto, siue ut terminanti hypostaticè, & completa secundum existentiam. Supposititas vero dicitur tantum de modo essendi per se totius substantialis completi, siue rationalis, siue irrationalis, animato aut inanimato. Persona vero dicitur tantum de toto substantiali siue intellectuali, completo in esse naturae & hypostatico: ut de Deo, de Angelis, & de hominibus. Nam persona est nomen dignitatis, & tribuitur solum individuis naturae intellectualis, quae in eo praecellunt omnibus aliis, quod habent liberum dominium in suis actibus, & non solum aguntur sicut alia, sed per se agunt: ut rectè ait S. Thom. q. 29. art. 1. c. Quamquam illa differentia potest esse solum penes connotata, & non intrinsecè in ipsa hypostasi siue subsistentia. Nam subsistentia materiae avulsae à toto & seorsim existentis, non diceretur supposititas: nec eadem esset intrinsecè, atque est tunc quando componit totum substantiale cum forma materiali; quod totum non habet aliam supposititatem, quam subsistentiam materiae, quae iam sortitur nomen supposititatis, quia est subsistentia totius denominatiuae. Sic etiam si Verbum assumeret naturam brutam, non constitueret cum illa personam, sed suppositum: licet eadem esset hypostasis quae terminando naturam rationalem, puta humanam, facit cum illa personam.

Obijcies, si nomen suppositi & personae est nomen totius: ergo Verbum diuinum componens Christum cum humanitate, non est persona neque suppositum: quia non est totum, sed pars illius compositi. Respondeo ita esse, loquendo de Verbo diuino ut recipiat Christum componente; id est, non debet dici personam & suppositum quatenus componit, & quatenus est pars. Unde in Christo non sunt duae personae, quarum altera sit Verbum, & altera Christus: sed vnica ex duobus naturis, coniunctis in vna hypostasi. Est tamen Verbum in eiusmodi compositione id à quo formaliter est ratio personae, & à quo totum illud compositum constituitur in esse suppositi per diuinam eius hypostasim: ideòq; Christus est suppositum diuinum.

Persona est nomen dignitatis.

16. Solutur obiectio.